

اداره مطبعه و مطبعه سی

استانبولده واسطالی چاپده -
سندده قره‌یت کتبخانه‌سی -
درج ایستانبورقلی انامده
بولانلیق -

نسخه‌سی اغروشه

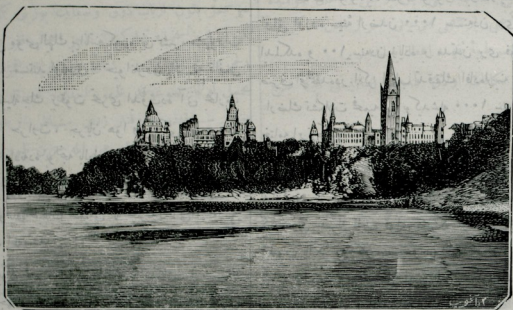
سَمْعُہُ اَللّٰہِ عَزَّوَجَلَّ

بدل اشترا

(پوسته اجرتیلہ برابر)
سندھ لکھی ۵۰ غروش
آلی آلی ۳۰
- - - - -

نسخه‌سی اغروشه

بِخَشْنِیْهِ فُکْرًا لِّیْ نَسْرًا وَلِنُوَفِّیْکَ وَالْاٰیٰتِیْنَ فَهَبْشَکَ لَکَ عَزَّوَجَلَّ

[اوتساوا شہرینک کورونیشی]

برنجی طبقه الك خارجده وپایض رنگه کورولن
 «غشای ایض» ؛ اینکجی طبقه برنجینک التنده و سیاه
 اوزوم قابوغي رنگنده بولان «غشای اسود» ؛ اوچجی
 طبقه دخی الك التنده و «عصب بصری» نک اتشارندن
 وایله سندن تشکیل ایدن «غشای حساس» دن عبارتدر.
 بو طبقات غشایه نک هر بری آری آری بوجه
 زیر بیان اولنور :

(مابعدی وار)

طَبَقَاتُ الْأَرْضِ

نیل عرض []

فرانسه حکمای مشهورسندن (لابلاس) «بخانیک
 فلكی» نامنده کی تالیفنده دیورکه : «هیئت فلكیه
 وطبیعیه نک شامل اولدینی کافه مباحث» محور دور ارضک
 شبه کره ارض اوزرنده ثابت اولمسنه و دور مذکورک
 دائمی صورتده منتظم بولمسنه تا بعدر تلسقوب ،
 تطبیقات نافعہ سیله آلات هیئیه صیره سینه کچرک سطح
 ارض اوزرنده کی مواقع معروفه نک عرضلرینی بحث
 و سهولته تعیننه خدمت ایتمک باشلادینی زماندن بو آه
 قدر سالف الذکر عرضلرجه خطیئات رصدیه استاد
 اولنمه یه جی بر تبدل کوروله مممش و بنا علیه شوکیفیت
 اووقتدن بری محور دور ارضک سطح ارض اوزرنده
 بر نقطه ده یاخود ده طوغریسی آنک یک یاقینده
 بولن دینغه بر دلیل قطعی تشکیل ایله مشدر .

بو حالده محور ارضک موقعی و بنا علیه عرض
 ارضیه نک قیتمری هیئت شناسلرک رصدات و حسابا یخون
 کافی درجده ده غیر متبدل اوله رق قبول اولنقله برابر
 بو نتیجه نک حقیقت مذکوره یه عائد اولوق اوزره ابدیان
 ایلک تخمین اسبابندن فضلر بر جهت تدقیق ده اعطا
 ایتمه چکی مسئله سی بر قیچ کره موقع مذاکره یه قولنشدیر.

[*] امرقاده تشکیل ترقی فنون جمعیتک اجتماع اخیرنده
 هیئت شعبه یی رئیسیم (دولی تل) طرفندن اعضای موجودیه
 خطاباً ایراد اولنان مقاله مفصله نک خلاصه ترجمه سیدر.

بولدینی کی آرقه طرفدن دخی «عصب بصری» دینلن
 کوز سیگری واسطه سیله (دماغ) ایله کسب مناسبت
 و مشارکت ایدر .

ایشته بوسیله درکه کوزک کوردیکی بر شیئی دماغه
 نقل ایله اوراده «مراکز حس بصری» دینلن رویت
 مرکز لرینی اویندیریر .

اوله ایسه «عصب بصری» رویتک ویا ده
 طوغروسی کوزده تشکیل ایدن خیال اجسامک برواسطه
 انتقالندن باشقه برشی دکلدیر .

شعده «کره عین» یعنی بالذات کوزک یابلیشنه
 کله م :

بو عضو ضیائک مرور و انعکاس ایدیکی برطاقم
 «اغشیه» [زار] و «مسامات» [بوشلقر] دن تکیون
 ایتشدیر .

اغشیه مذکوره کوزک غلافاری اولوب خدمت
 و خواصجه ایکی نوعدر . یعنی کوزک اولک طرفنده ملون
 کورولن قسم دارووی بی احاطه ایدن اغشیه باشقه محیط
 ساره عینی ستر ایدن غلافار باشقه در .

برنجی نوع غشالرکه — دائرة ملونه عینی احاطه
 ایدر — شفاف و ضیائک مرور و انعکاسنه مساعد و رویت
 اجسامه مطابق اولدینندن و اینکجی نوع غشالر ایسه
 غیر شفاف و کثیف [قوبو] بولن دینندن بالسوله یکدیگرندن
 فرق و تمیز اولنور .

شفاف اولان غشالر بالواسطه و غیر شفاف اولانلر
 دخی بلا واسطه طبقات منطقه هیئتده موضوع بولنهرق
 دائرة ملونه حذاسنده بری بریله التصاق و التحام ایتیش و عادتاً
 بر کره غشایه تشکیل ایلمک اوزره بری دیگر بری اتمام
 و اکیل ایله مشدر .

بونارک یکدیگرکله اولان مناسبات و وضعیت طبیعی لر
 و آرمزرنده تشکیل ایدن مسافات عینیه غشالرک تدقیق
 صیره سنده ذکر ایدیلجک و بالطبع ده مکمل آکلادیله .

جقدر .
 اغشیه عینیه اوج قات طبقه دن عبارتدر :

اجرای عملیات ایدلیکی صورتده استحصال ایدلیله به چك نتایج رصديه قدر صحیح المقله برابر بر چو غنك اساسی ده عادتاً تخمینات ذهیندن عبارتدر .

ایسته بو آله قدر حکمای مختلفه طرفلرندن باشقه باشقه تاربخلرده متوالاً تعیین اولنان عرضلر، بری برلرینه مقایسه اولنهرق نتیجهده آزچوق اختلافی بولندیفی میدانه چیقارلشدرکه بو حال بالاخره مسئله مذکورینی نظر تدقیق حکمایه عرض ایتش واجری تحریات ایچون ارباب وقوفه یکی بر شهرا وسع کشاد ایلهمشدر .

بوراده ذکره شایان بر نقطه ده وار ایسه اوده عالم مشهور (قوبرنیک) کندینسك شاکرد عرفانی اولمق کبی بر معروفیت شایعه صاحی اولان فیلسوف شهر (دومینیک ماریا دوفه رار) ک فکرنه مراجعت اتمک لزومیدر . مومی الیه، فی الحقیقه بعض دلائل ظاهره نك قطب نقطه سئک موقعه دائمی بر تبدل وقوع بولمقده اولدیغی و بر وقت اولوب ده اراضی حاره و مجمده نك بر صورتله تبدیل موقع ایده جککرنی کوستردیکنه قانع اولمشدر .

بطلیوسک تعیین ایتش اولدیغی عرضلر نظر مطالعه ای آندیغی حالده مشاهدده اولنان اختلافنك قضا اتخاذ اولنان اصول تعیینه عادت اولدیغی ادعا ایدلشدرکه بو بایده قدمانك استعمال ایتش اولدقاری بسطلمك میل قرص شمسك رأس فوقانسنك ارتفاعی اعطا ایدرهك بوجه ایله قیمتنه بر درجه نك ربی قدر ناقص بر خطا حصوله کثیربر .

ایکی، یاخود اوج بوز سنه اول بومشله دایر اذهان حکماءه نك بیوک بر مراق اوپامشدر . بوبایده اجرای تدقیقات ایدنلر صیره سنده تیقو، رومر، همولیوس، ببقارد، قاسینی و سائرکه بر خیلی ارباب هیئت متبادر خاطر اولور . مرور زمان ایله آلات رصديه واصول عملیهده سخت ودقت کامله حصوله کلدیکندن بطلیوسک قایا صابا آتیلر ایله کویا تعیین ایتش اولدیغی موقعلر تبدل عرض مسئله مهمه سنه دایر اجرای تدقیقات ایچون

مسائل فنیه میانده اهمیتله یاد اولمغه شایان اولان ماده مجهوله ایکی سیک و ده زایده سنه اول قدامی جغرافیون طرفندن آزچوق نظر دقته آتیش اولدیغندن شمعی آندده بریکلک تصور اتمک موافق حقیقت اولهماز . قبل الیاد ۲۰۰ ایله ۳۰۰ سنه لری بیننده [ارائوس تهنیس] ک تالیف ایلدیگی جغرافیا کتایبسنده کوزه چاریان اک مهم بحث، آثار اسلافه عطف ایدیگی نظر منتقدانهدر . مومی الیه اووقت اک یکی واک ایی معلوماتی محتوی اولمق اوزره ترسیم ایتش اولدیغی خریطه عالمده بر نوع قاعده خطی یاخود محور تناظر اولمق اوزره سینه ده کان هرکول دیرکرندن بده ایله شرقه طوغری سجلیا آله سئک شالندن و یونانسنك جنوبندن کچرهك آسیا قطعه سی انجیرلرینه قدر امتداد ایدر بر عرض خط موازیسی رسم ایتش و بو خطله نظراً بعض مواقع معلومه نك عرضلرنی تعیین ایتدیگی حالده اسلافی طرفندن تقدیر اولنان قیلمدن نك زایده فرقلی بولمشدر .

بطلیوس زماننده — درت بوز سنه سوکره — سیالف الکر خریطه اشعاراتنك بر چوق جهتلرده احوال حاضره ایله موافق بولمادیغی آکلاشلشدرکه بو عدم موافقت کیفیتنك ذهنه و بر درجه چکی حکم شوندن عبارت اوله بیلیر : سطح ارض اوزرنده بولنان بعض نقاط معلومه نك موقع تسلیرنجه بالطبع تبدلات وقوع بولمشدر . علی الخصوص تبدلات مذکوره، شو عصر اخیر راصدلرنك کمال جهد ودقت ایله تعیین نتیجهده نظر تجسسدن قاجر مامه بدل وجود ایدرجه سنه چالشقده اولدقاری بر نایه جک مدتک کسورات جزیه سندن عبارت اولوب بلکه اوج، درت، بش درجه کبی هر حالده نظر دقت و اهمیتی جلب ایدر اعداد مهمه مقدارنده ایدی . بوبایده مقایسات و تدقیقات لازمهده بولنه نيك ایچون بطلیوسک جغرافیای سیک بش بوز سنه اول بر اساس قوی تشکیل ایلهمشدر .

مومی الیه تعیین ایتدیگی عرضلرک بر قاجی — اسکندریه کبی — بوکونکی کونده آلات رصديه دقیقه ایله

متنوع خط‌الزردن تولد ایله دیکنه ذهنی اقناع ایلده جک جهتلر وارد .

قاسینی ، بوندن صوکره ، شمیدیکی حلاله بتون ارباب رصدجه معلوم اولان اسباب خطائی — که آلات رصدیه تک خطیات مخصوصه سیله نظریات موجوده دن مثولد بولان نقایصدر — مفضلاً تعریف ایتشدرکه بونلرک ایچنده یالکر بری ، بر درجهیه قدر نظره غریب کورتمکده اولوب اوده بزم ایچون ، خط شاقولینک جهتیجه مشهود اولان تبدلاتک ، ابره مقناطیسیه میل وانحرافه مشابه بر صورتده وقوع بولدیغنی فرض ایتک عقله دهها موافق بولغهمسیدر . معنایه حکم مومی ایله ، وقت ازتقاع قطک حقیقه بعض تبدلات جزیهیه اوغرامسی پک مختل بولندیغنی فقط تبدلات مذکورهنک اساساً بر مدت محدودده دوریهه نایع اولوب مقیدار جهتیه ایکی دقیقهیی تجاوز ایتدیکنی ده سویلیور .

ایشته بوجه ایلله ازمته قدیمه هیئت شناسلرینک وقوعنی ادعا ایتدکیری برایی درجک خطا برینه اووقت ایکی دقیقه دن عبارت جزئی بر تبدل اقامه ایدلش ایسهده بالآخره آلات رصدیه تک تبدل واکالی ، انحنای ضیا و آثار مهدیه حادله لرینک کشف و تعریفی ، انکسار نظریه تنک درجه مکملیت و حقیقهه ایصالی کی ترقیات عملیه ونظریه سایه سنده شو وسطی مقدار تبدل یاواش یاواش هیچ بوق دینیه بیلجک درجهده تنقیص ایدلشدر . مابعدی وار

جغرافیه

تاماریس

فرانسه تک شرق جنوبی سواحلی عمومیت اوزره غاسله لطیف بر چوق صیفه لرله مزیندر . بونلر میاستده «تاماریس» فوق العاده لطافت مالک اولدقدن باشقه کندی جسمانتده بولان سائر صیفه لر دن الک غلبه لکلیسی . الک هواداری ، الک لطیفیدر . «تاماریس» کندی استمدکی کورفرک نهایتده بنا اولغش وکورفرک هر طرفی مزین

شایان اعتقاد بر اساس اولقی اوزره قبول ایدله ممشدر . بوندن باشقه شو وجه ایلله اصول رصدیه لر دهها زیاده صحت کسب ایتکده باشلاقیجه میدانده یکی بر حادثه دهها کندیغنی کورتمشدرکه اوده قیصه بر مدت دوریه نظرفنده وقوع بولان تبدلات مخصوصه در .

هیئت شناس مشهور (تیقو) نک معاصری اولان (قریستوفر روسمان) رصد خانه سنک ، یاز وقیش موسترنده آری آری تعیین ایتدیکی عرضلری پندده بر اختلاف منتظم مشاهده ایش و (تیقو) نک براغ شهرندکی رصدخانه سی ده شو اختلاف غربی کورستردیکی کی بینه اوغصرک راصدرلندن (رومور) ده رصدیات دقیقه سی نتیجه سنده بینه او حادثیه تصادف ایلله مشدر .

بونک اوزرینه راصد مومی ایلله اختلاف مذکورک قطب ارضک موقعیه بعض تبدلات منتظمه دوریه وقوع بولمیسندن ایلری کادیکنه قطعاً قانع اولمش وبالآخره حادثه مذکورنی تمامیه معرف بولقی اوزره بر فرضیه تأسیس ایدله بیلجکنی ده امید ایتشدر .

فرانسه مشاهیر اهل هیئتندن (قاسینی) ، ۱۶۹۳ سنه میلادیه سنده — ایکی یوز سنه اول دیکدر — طبع ایتدیرمش اولدیغنی بر مخطرهده تبدل عرض مسئله تنک اووقتکی حالتی پک مکمل بر صورتده خلاصه ایتشدر ، مومی ایلله ، اول امرده تبدلات عرضیه دلالت ایدن براهین مشهوده فی تفصیلات موجوده سیله ایدن اینی تدقیق ایتدکن صوکره نتیجه مطالعه اوله رقی شو وجه ایلله بیان فکر ایتشدر :

• شو تبدلات ظاهره تک جمله سندن صرف نظر ایدمرک دییه بیلیرک یاقین وکلرده قطب نقطه تنک ارتفاعی جهتیه یاخود شمک ارتفاع نصف النهارینجه فوق العاده عد اولنه بیلجک بر تبدل وقوع بولمازدقن باشقه نصف کره غلظه یکن عصرده اولدیغنی کی شمیدی ده ارضه نظراً دائماً بر موقعده بولغهمسیدر . چونکه اولدقن بری ذکر اولنه کلن شو تبدلاتک ، رصدیات آنا سنده ظهور ایدن